

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

בפני כב' השופט בן-ציון גרינברגר

דוד שטיינברג

העורר

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

החלטה

- 1
- 2 1. לפניי ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' רון) מיום 16.1.12 בע"ח
- 3 44804-10-1, בה הוחלט שלא להיעתר לבקשת העורר לגילוי חומרי חקירה בקשר להליך הפלילי
- 4 המתנהל נגדו (ת"פ 5793-08-10).
- 5 2. כנגד העורר, מורה ומחנך בבית ספר "בני חייל" בירושלים, הוגש כתב אישום המייחס לו
- 6 עבירות של מעשים מגונים כלפי שני מתלוננים, תלמידי כיתה י"ב בבית הספר ואשר בזמן הרלבנטי
- 7 לכתב האישום נמנו בין תלמידיו של העורר. העורר כופר במיוחס לו בכתב האישום, והתיק קבוע
- 8 להוכחות.
- 9 3. כפי שמפרט ב"כ העורר בערר שהוגש לבית משפט זה, העורר מבקש להביא בפני בית המשפט
- 10 את גרסתו, ובכלל זה הפרכת גרסאות המתלוננים, שהם למעשה העדים היחידים למעשים
- 11 המיוחסים לו. במסגרת הכנת הגנתו טוען העורר כי בהתחשב בכל הידוע אודות אופייה של
- 12 אוכלוסיית התלמידים של בית ספר "בני חייל", אשר מתאפיין בבעיות של קשב וריכוז ו - ADHD,
- 13 הינו סבור כי קיימת רלבנטיות מרכזית לשאלת השפעת מצבם הפסיכולוגי והרפואי של המתלוננים
- 14 על התלונות שהוגשו, ולפיכך ביקש מבית משפט קמא שתיתן הוראה להעברה לעיונו של תיקי
- 15 המתלוננים בבית הספר ובמוסדות הרפואיים שטיפלו בהם, כמו גם רשימת מטפליהם והתרופות
- 16 שהם נוטלים.
- 17 כמו כן, לאור העובדה ששני המתלוננים הגישו את תלונותיהם בצוותא חדא, וקיים חשש סביר
- 18 לתיאום מקדמי ביניהם אשר בכוחו אף להביא למסקנה של זיהום/תיאום של עדויותיהם, ביקש ב"כ
- 19 העורר מבית משפט קמא להורות על קבלת העתק מרשימת שיחות הטלפון והמסרונים בין
- 20 הטלפונים של שני המתלוננים וכן כל תקשורת מחשבים ביניהם לתקופה סבירה שלפני הגשת
- 21 התלונות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

4. לטענת ב"כ העורר, המדובר בחומר שרק למשיבה גישה אליו, ומפאת הרלוונטיות הברורה של החומר לניהול ההליך, מדובר ב"חומר חקירה" אף אם בפועל אין החומר האמור בידי התביעה; ולטענתו, אין כל סיבה אמיתית שלא לגלותו לעורר על מנת שיוכל להוכיח באמצעותם את טענות הגנתו.
5. המשיבה בתגובתה הודיעה על התנגדותה לבקשה: ראשית, מאחר שהחומר המבוקש אינו בנמצא בידי התביעה, ואין המדובר ב"חומר חקירה"; ושנית, מאחר שלדעתה, מסירת החומר המבוקש תהווה פגיעה חמורה וממשית בצנעת הפרט של המתלוננים. המשיבה אף מסרה בתגובתה האמורה כי גם הורי המתלוננים מתנגדים לחשיפת החומר המבוקש, כשגם לטענתם מדובר בפגיעה חמורה בפרטיותם של בניהם.
6. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, קיבל בית משפט קמא את עמדתה של המשיבה במלואה, ודחה את הבקשה לגילוי החומרים המבוקשים. החלטת בית משפט קמא מתבססת על המסקנה כי החובה לשמור על פרטיות המתלוננים גוברת על האינטרס הגליטימי של הנאשם לקבלת חומר אשר לדעתו מסוגל לעזור בהגנתו, "אלא אם כן הונחה בפני בית המשפט תשתית המצדיקה פגיעה משמעותית בפרטיותם... ואין די בכך שנקטו הם בתלונות שבפיהם כדי להצדיק פגיעה דרסטית בפרטיות זו". כמו כן הדגיש בית משפט קמא את האינטרס הציבורי הרחב יותר, שגם מתלוננים "בפוטנציה" ידעו שביכולתם להגיש תלונות ללא שייחשפו כל פרטיהם האישיים והפרטיים כבל עם ועדה.
- בית משפט ציין גם את העובדה כי נתונים מהתחום הפסיכולוגי והרפואי נהנים מחיסיון, ועובדה זו מצביעה על החשיבות שרואה המחוקק בהגנה על מידע מתחומים אלה.
- לאחר שניתח את הנסיבות של הבקשה במקרה הספציפי שלפניו, הגיע בית משפט קמא למסקנה שבמקרה הקונקרטי האמור, לא קיים בסיס מספק להצדקת הפרת פרטיותם של המתלוננים. אומנם, אפיונו של המוסד אכן מצביע בעובדה שתלמידיו סובלים מלקוי למידה לסוגיו השונים, ברם,
- ... אין משמעה שעל הפרק תלמידים הנוטים לבדויות כלפי מוריהם... ויותר מכך, באשר על הפרק אוכלוסיית תלמידים מיוחדת, אף החשש לפגיעה בהם אם ייחשפו פרטיהם האישיים רבה מחשיפת תיקים אישיים של 'תלמידים רגילים'... מובטחני שתשכיל ההגנה למצות את הכלים הרבים הנתונים לה על פי החוק, לרבות בחקירתם הנגדית של המתלוננים, ולרבות באפשרות להבאת עדי הגנה שבכוחם ללמד על בעיותיהם של המתלוננים (אף בהנחה שכך, וכמובן אינני יודע). בנסיבות העניין, די בכך.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

7. כאמור, בית משפט קמא דחה גם את הבקשה לקבלת מידע בדבר התקשורת בין המתלוננים, כיון שגם בכך מצא כי קיימת פגיעה ממשית בפרטיותם. כמו כן ציין בית המשפט כי העובדה שהמתלוננים הגישו את תלונותיהם בצוותא, הינה עובדה ידועה, והתביעה אף אישרה אותה; ועל כן, כבר פטורה ההגנה ממילא מן הצורך להוכיח עובדה זו, ומעבר לכך, אין לראות בהגשת התלונות יחדיו כעובדה כה חריגה או נדירה שיש בה כדי להצדיק את הבקשה לעיון רחב בתקשורת האלקטרונית שבין המתלוננים על כל גווניה.
8. מכל הנימוקים המפורטים לעיל, דחה בית משפט קמא את בקשת העורר על כל מרכיביה.
9. בדיון שלפניי חזרו הצדדים על טיעוניהם האמורים, ולהלן מסקנותיי.
10. אכן, וכפי שציין בית משפט קמא, הבקשה הנדונה מעמידה זו מול זו שתי זכויות בסיסיות ועקרוניות: מחד, זכות הפרט לשמירה על כבודו ופרטיותו, ומאידך, זכותו של הנאשם להכין הגנה מלאה נגד האישומים שהוגשו נגדו. במקרים כגון דא, מתבקש בית המשפט למצוא את האיזון הנכון בין שתי הזכויות, וזאת על מנת שלא לפגוע בזכויות הפרט יתר על המידה בעוד שתישמר הזכות הבסיסית של הנאשם להגנה הולמת.
- ראו, לדוגמא, בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360 (להלן: "בג"ץ היומנים").
- מקום שמדובר בחומר אשר העיון בו (אם על ידי הנאשם וסנגורו ואם על ידי בית המשפט בלבד) טומן בחובו פגיעה בזכויות יסוד של עדים או מתלוננים – ובעיקר הזכויות החוקתיות לפרטיות ולכבוד – יש למצוא את האיזון הראוי בין לבין זכויות הנאשם למשפט הוגן.
- בבג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית-הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נו(4) 625, נקבעה נוסחת האיזון בין הזכויות האמורות כך (בעמ' 635 – 636):
- בהתנגשות חזיתית, כאשר על כפות המאזניים מונחים זה מול זה זכותו של הנאשם למשפט הוגן אל מול ההגנה על פרטיותם של העדים, משקלה של זכות הנאשם למשפט הוגן יכריע את הכף, ודינם של השיקולים הנוגדים לסגת. אולם כאשר זכותו של הנאשם להתגונן אינה נפגעת, או שהאפשרות שהיא תיפגע היא רחוקה ובלתי משמעותית, יש לתת משקל הולם לזכויותיהם של עדים וקורבנות העבירה ולאיינטרס הציבורי בקיום הליכי משפט, באכיפת החוק ובחשיפת עבירות.
- כפי שמסכם בית המשפט את ההלכה בסוגיה זו בבג"ץ היומנים,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

השיקול המרכזי ביישומה של נוסחת האיזון בין זכותו של הנאשם למשפט הוגן לבין זכויותיהם של עדים ומתלוננים לכבוד ולפרטיות הוא חשיבות החומר להגנת הנאשם. דהיינו, בכל מקרה תיבחן זיקתו של החומר לאישום ולנאשם, ותיבחן האפשרות הסבירה כי תהיה בו תועלת להגנת הנאשם... דהיינו, כאשר מדובר ב"חומר חקירה" מובהק או כאשר ברי כי קיימת אפשרות סבירה שתהא בחומר תועלת להגנת הנאשם – יורה בית המשפט על גילוי של החומר לנאשם אף אם יהיה בכך משום פגיעה בזכויותיו של עד או מתלונן. אולם, ככל שהרלבנטיות בין החומר הנדון לבין השאלות העשויות להיות במחלוקת במשפט רחוקה יותר, וככל שהזיקה בין החומר לפוטנציאל ההגנה של הנאשם נחלשת, כך יש ליתן משקל רב יותר לזכויותיהם של העדים ושל המתלוננים". (ההדגשה במקור – ב.ג.)

11. **בבג"ץ היומנים** הנ"ל נגע בית המשפט גם באלטרנטיבה שבית המשפט בלבד הוא אשר יעיין בחומר המבוקש לבדיקת מידת הרלבנטיות שבו להגנת הנאשם, וכך ניתן לצמצם הפגיעה בפרטיות המתלוננים :

העיקרון שנקבע [לעיל]... יפה אף בנוגע לשאלה אם בית המשפט יעיין בחומר שבמחלוקת בהתאם לסמכותו לפי סעיף 74(ד) לחסד"פ מבחינה זו שאף לעניינינו השיקול המרכזי הוא הרלוונטיות של החומר וחשיבותו להגנת הנאשם. עם זאת יש להדגיש כי קיים שוני ממשי בין ההחלטה אם להעמיד את החומר לעיון בית המשפט לבין ההחלטה אם להעמידו לעיון הנאשם. כאשר השאלה היא אם בית המשפט יעיין בחומר שבמחלוקת בהתאם לסמכותו לפי סעיף 74(ד) לחסד"פ, האיזון נוטה אף יותר לטובת זכות הנאשם למשפט הוגן, והנטל שמוטל על הסנגור להצביע על הרלוונטיות של החומר ועל חשיבותו להגנת הנאשם קל יותר מזה הנוגע לשאלה אם להעביר את החומר לעיון הנאשם...

לפיכך כאשר הסנגור מראה כי על פני הדברים קיימת אפשרות שתהיה בחומר תועלת להגנת הנאשם, וכי אין מדובר רק בתקווה ספקולטיבית ורחוקה, וכאשר מדובר בחומר אשר יש בסיס לחייב דווקא את התביעה להמציאו, יעיין בית המשפט בחומר שבמחלוקת אף אם תהא בעיון זה פגיעה מסוימת בזכויותיו של עד או מתלונן שהחומר נוגע אליו. לעומת זאת בית המשפט יימנע מלעיין בחומר כאשר כבר על פני הדברים – עוד לפני העיון בחומר – נראה כי אין זיקה בין החומר הנדון לבין השאלות העשויות להיות במחלוקת במשפט ובין החומר לפוטנציאל ההגנה של הנאשם, או שהזיקה היא רחוקה ושולית. במקרים כאלה, כאשר כבר על פני הדברים ועוד לפני העיון בחומר ניתן לקבוע כי אין מדובר ב"חומר חקירה", אין כל הצדקה להעמיד את החומר שבמחלוקת לעיון בית המשפט. העמדת חומר כזה לעיון בית המשפט אינה תורמת דבר לזכות הנאשם למשפט הוגן ופוגעת פגיעה מיותרת ובלתי מוצדקת בזכותו של העד או המתלונן לפרטיות.

12. יישומם של העקרונות דלעיל מחייב לדעתי כי הערר יתקבל בחלקו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

13. מקובלת עלי טענתו של העורר כי הרקע של המתלוננים, לפחות בכל הקשור לרישומים הקשורים אליהם בתיקי בית הספר, יכול להוות מרכיב רלבנטי להגנתו של הנאשם, בהתחשב במסגרת החינוכית המיוחדת בה לומדים המתלוננים; ועל כן, נראה כי מוצדקת הבקשה כי תינתן לנאשם האפשרות לגישה לחומרים אלה. אלא, שעל מנת לצמצם את הפגיעה בפרטיותם של המתלוננים, תוך התחשבות גם בהתנגדותם של הורי המתלוננים לחשיפת החומרים האלה, נחה דעתי כי במקרה דנן יעניין בית המשפט לבדו בחומר הנ"ל, והוא אשר יקבע – תוך התחשבות בצרכיו הלגיטימיים של הסגור - האם יש למצוא בתיקי המתלוננים בבית הספר חומר רלבנטי אשר מסוגל לשמש, בין אם ישירות ובין אם בעקיפין, לחיזוקה של הגנת הנאשם במשפטו. אומנם, חשיפה כלשהי של תיק בית המשפט של המתלוננים מהווה פגיעה מסוימת בפרטיותם ובכבודם, ברם, אם תצומצם החשיפה לעניינו של בית המשפט בלבד, נדמה כי בכך יש למצוא את האיזון הנכון והראוי מול זכותו של הנאשם למשפט הוגן.

14. בהקשר זה אציין כי הצדדים חלוקים בדעותיהם בשאלה האם ניתן להתייחס לחומר האמור כ"חומר חקירה" לצרכי הוראות סעיף 74(ד) לחסד"פ, שהוא הסעיף המסמיך את בית המשפט להורות על תפיסת החומר המבוקש והעברתו לעיונו; כשלטענת ב"כ המשיבה, העובדה שהחומר כלל לא נמצא בידי התביעה מחייבת את המסקנה שאין המדובר בחומר חקירה, כך שלכל היותר תהיה פתוחה הדרך בפני העורר להגיש בקשה מתאימה לקבלת החומר על פי סעיף 108 לחסד"פ בלבד; ואף אם כך יעשה, עמדת המשיבה תהיה זהה, והיא תתנגד לחשיפת החומר המבוקש גם במסגרת בקשה לפי ס' 108 הנ"ל.

בשאלה זו, אין אלא להפנות לדבריו הברורים של בית המשפט בבג"ץ היומנים הנ"ל, שם נאמר כדלהלן (בעמ' 375, 376):

העובדה עצמה שהחומר אינו מצוי פיזית בידי גורמי התביעה והחקירה, אינה שוללת את סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 74(ד) לחסד"פ להורות לתביעה לתפוס את החומר ולהעבירו לעיונו... אלא היא שיקול אשר בית המשפט יביא בחשבון במסגרת שיקול דעתו אם להפעיל סמכות זו... במסגרת שיקול זה יביא בית המשפט בחשבון גם את העובדה שבהטלת החובה על התביעה לתפוס את החומר שאינו ברשותה, מטיל הוא עליה לעשות שימוש בסמכויות על פי דין כדי לתפוס את החומר מידי המחזיק בו, אף בניגוד לרצונו.

במקרה דנן, אפוא, מוסמך בית המשפט להורות על העברת תיקי בית ספר של המתלוננים לעיונו על אף שהחומר לא נמצא בידי התביעה ועל אף ההתנגדות לחשיפתו; ועל בסיס השיקולים המפורטים לעיל, מוצדקת הדרישה שהתביעה תתפוס חומר זה בלבד לעיונו של בית המשפט.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ע"ח 41107-01-12 שטיינברג נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

15. מאידך גיסא, הדרישה לעיון אף בתיקים הרפואיים של המתלוננים, כולל גם רשימת התרופות והטיפוליים שקיבלו, הינה רחבה מדי והיא אינה מוצדקת בנסיבות העניין. ככל שמדובר בהליכים טיפוליים עכשוויים, נדמה כי העיון בתיק בית הספר יספיק כדי לחשוף את העובדות הרלבנטיות, ככל שקיימות, ואין צורך או הצדקה בעיון רחב יותר, וודאי שלא כשלא הונחה על שולחנו של בית המשפט כל תשתית של ממש לחשדות של ב"כ הנאשם בנושא זה.

16. מסיבה זו גם אין לדעתי להיענות לבקשת העורר למתן צו לגילוי התקשורת שהתקיימה בין המתלוננים עובר להגשת תלונותיהם. מקובלת עלי עמדת בית משפט קמא כי עובדת ההגשה בצוותא של תלונות שני המתלוננים כבר אושרה על ידי התביעה, ואינה זקוקה להוכחה; בעוד שהחיפוש אחר סממנים נוספים של תיאום בין המתלוננים במסגרת התקשורת שלהם בשיחות טלפון, טקסטים ואף תקשורת במחשב כדוגמת פייסבוק, הינו פוגעני ביותר לפרטיות המתלוננים ועלול לחשוף – ולו רק בפני עיני בית המשפט בלבד – חומרים רבים אשר מצד אחד אינם רלבנטיים ומצד שני עלולים לפגוע פגיעה חמורה בפרטיותם.

17. אשר על כן, אני מורה בזה על החזרת התיק לבית משפט קמא על מנת שתינתן הוראה מתאימה לבית ספר "בני חייל" להעברה לעיני בית המשפט בלבד התיקים האישיים של המתלוננים, על מנת שבית המשפט יעיין בחומר וייתן את דעתו בשאלה האם יש למצוא בו חומרים רלבנטיים להגנה; ואם אכן כך ימצא, כי אז יעמיד לרשותו של ב"כ העורר רק את אותו חומר רלבנטי לצורך השימוש בו במסגרת הליך ההוכחות המתקיים כעת בבית משפט השלום.

באשר ליתר מרכיבי הבקשה לגילוי חומר החקירה – הערר נדחה בזה.

ניתנה היום, י"ב שבט תשע"ב, 05 פברואר 2012, בהעדר הצדדים.

חתימה

בן-ציון גרינברגר, שופט